

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552. 6

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

SDS in slovensko gospodarstvo.

Stranka, ki je pričela svojo politično kariero z Agro-Merkurjem in jo neizbrisno zapisala z uničenjem cele vrste denarnih zavodov, ta stranka ima obsešni pogum, da se pusti proslavljati s svojim gospodarskim delom.

Nobene pravice nima SDS govoriti o svojih zaslugah za slovensko gospodarstvo, ker so pod težo njenih grehov zmlete v prah vse njene eventualne zasluge. Kdor je kupičil nad Slovenijo izgubo za izgubo, ta nima pravice govoriti kot o svoji zaslugi, če ni tudi vsako akcijo v procvit Slovenije onemogočil.

Kdor je ubil Jadransko banko in vrhu tega na tak način kakor je to zagrešila SDS... ta nima več pravice pojaviti se v slovenskem gospodarskem življenju.

Kdor je zapravljal vso nacionalizacijo, ta se je izbrisal iz slovenskih vrst, ta naj gre v službo onih, za katerih račun je izvršil to neoprostljivo dejanje.

Kdor je pomagal valiti na Slovenijo breme za bremenom, dajatev za dajatvijo, naj ne sodeluje pri reševalnem delu, ker vse se mora bati, da sodeluje samo zato, da v prvem kritičnem trenutku zopet razbije vse reševalno delo.

Ni mesta in ga ne sme biti v slovenskem gospodarstvu za stranko SDS, zakaj vsak njen korak, vsaka sled njenega koraka je odtisnjena s težko denarno izgubo slovenskega gospodarstva. Ni v Sloveniji denarnega zavoda, v katerim ni esdeesarska noga poleptala ko hunske kopito vsak napredek. In ni panoge narodnega življenja, kjer se ne bi tako zelo uresničil Tavčarjev izrek o cekinu, ki se v govno izpremeni, samo da pride v esdeesarske roke.

Nekako je bilo še mogoče, če je SDS delala reklamo s svojim kulturnim delom. Tu se napake ne vidijo tako jasno in izrazito, ker vladajo pač razni nazori o kulturi. Toda, kadar govorijo številke, tedaj je vsaka debata odveč in številke pravijo, da je SDS za stotilijone olajšala Slovenijo.

Ni bilo še slovenske stranke, ki bi tako škodovala Sloveniji, ko SDS. In ni še bilo stranke, ki bi tako škodovala gospodarskim krogom in stanovom ko SDS.

Trgovca treba pretepati z bičem, ko ljakerskega konja, da bolje teče, tako je dejal ugledni esdeesarski voditelj in to je bilo vedno geslo SDS v nastopanju proti trgovcem. Zato so topli trgovci s protidraginskiim zakonom, zato so jih topli v vedno novimi davki, zato so metali v koš vse njih spomenice in predstave in zato so z osebnimi gonjami ubijali vsak poskus trgovske osamosvojitve.

In kakor trgovce, tako so topli obrtnike. Ali mar ne stoji več v Mladostovi ulici stavba, katere kamenje kriči o ljubezni SDS do slovenskega obrtnika? Milijone in milijone plačuje slovenski obrtnik za zavarovanja, a nobene besede nima nad njih pravico. Preomejen je naš prostor, da bi mogli tu naštet vse udarce, ki jih je zadala SDS slovenskemu obrtniku. Pa saj tega niti treba ni, ker ve vse to slovenski obrtnik le predobro.

V slovenska industrija? Kot prava gosposka stranka se ponaša naša SDS in zato bi človek pričakoval, da bo vsaj slovenska industrija z njo zadovoljna. Pa niti ta ni in ne more biti. Samo eno dejstvo naj pove vzrok nezadovoljstva.

Samo tista industrija je zaščiten, ki obstoji tudi v Srbiji. Vsa druga slovenska industrija pa hira in se bori za obstanek. Zakaj znal se je pobrigati Beograd za svojo industrijo, ni se pa znala pobrigati za slovensko industrijo — naša SDS.

Uzunović o volitvah

RADIKALI SE PRITOŽIJO NA DRŽAVNI SVET.

Beograd, 17. avg. Sinoči je predsednik vlade Uzunović podal novinarjem veliko politično izjavo o rezultatih občinskih volitev v Srbiji in Črni gori in o njih pomenu.

V svoji izjavi je bil Uzunović stari radikalni advokat, ki je v stvari odgovarjal na izjave poedinih demokratičnih prvakov in preko novinarjev polemiziral z njimi. Predsednik Uzunović je rekel, da prej ni podal novinarjem za to nikake izjave, ker še ni dobro vedel za rezultate občinskih volitev, a jo poda sedaj, ko se ve, da so radikali sijajno zmagali v Beogradu in v celi državi. (Neki novinar se pri tem nasmehne). Uzunović pravi, da številka 8450 radikalnih glasov, ki jih je dobila radikalna stranka v Beogradu, znači zmago radikalne stranke, zmago radikalov neglede na to, da so se cepili in ne glede na to, da niso dobili beograjske občine. Radikali so poklonili demokratom beograjske občine, ker se ne more reči, da so si jo ti s prepričanjem in z večino izvojevali.

Neki tukajšnji list ima vest, da so demokrati s svojimi 6533 glasovi izrazili krepak protest proti sedanjemu stanju v Beogradu. Toda to število je za 2 tisoč manjše od števila, ki so ga dobili radikali na zadnjih volitvah. Ako se pri tem še omeni, da je 228 glasov oddanih od ljudi, ki niso živi, razen tega, da so glasovali nekateri, ki so odsotni iz Beograda, za kar so priče na razpolago, potem se vidi, da ti rezultati niso realni. Ako se doženejo te nepravilnosti, potem bo vložena pritožba na državni svet, da se volitve razveljavijo.

Mi smo zmagali, a oni so izgubili povsod. Radikalna stranka je na volitvah v Beogradu potokla demokratsko listo z 2 tisoč glasovi. Ako se to zna, ne vem, kako morejo demokrati trditi, da so zmagali na volitvah v Beogradu. Številke govorijo. Davidović se je silno zaletel, ko je izjavil, da so zmagali, zlasti je karakteristična izjava Ljube Davidovića v »Pravici«, kjer je rečeno, da so ti rezultati tudi

LJUBA DAVIDOVIĆ O BEOGRAJSKIH VOLITVAH.

Beograd, 17. avgusta. Novoizvoljeni odborniki občine Beograd so imeli včeraj sestanek, ki so se ga udeležili člani krajevne demokratske organizacije. Na tem sestanku je govoril Ljuba Davidović, ki je konstatiral, da je zadovoljen z rezultatom volitev, ker je ta rezultat dovoljen za demokrate in porazen za radikale. Ta poraz je tem večji, ker so radikali vporabljali teror, ki je znan celemu svetu. Rezultat občinskih volitev v Beogradu kaže, da demokrati niso zmagali samo s 500 glasovi, ampak da je večina večja, ker je znano, kakšna sredstva je uporabljal Boža Maksimović in njegovi tovariši.

Na tem sestanku je bilo sklenjeno, da se manifestacija, ki je bila odrejena za sinoči ob 6., ne priredi. Vendar pa so v poedinih okrajih Beograda demokrati prirejali manifestacije, ki so trajale pozno v noč.

Naj ne govoričijo gospodje, da so imeli samo tri ali dva poslanca. Vso moč so imeli leta in leta v Sloveniji in niti najnižji državni uslužbenec ni mogel priti do službe, če ni SDS v to privolila. In znala je tudi SDS paradržati in groziti s svojo močjo in jo izrabljati. Sedaj pa bi hoteli zvrčati vso krivdo na druge.

Ne bo šlo! Slovenija ve, da je imela SDS vso moč in Slovenija ve, da zadene njo glavna krivda. A Slovenija pa tudi

najboljša manifestacija stanja v celi državi. To še posebej podčrtavam, ker vem, da so demokrati ali izgubili občine ali pa so dobili manjše število glasov. Pa da šef opozicije prizna, da so bile volitve za opozicijo povoljne in da so oni s tem rezultatom zadovoljni! E pa lepo! Jaz sem kot šef vladne večine zadovoljen z rezultatom volitev. Ako sem zadovoljen jaz in Davidović, pomeni to, da smo vsi zadovoljni s tem, kar nam je narod poklonil in poveril. Jasno je, da so demokrati povsod izgubili svoje pozicije in čudim se, zakaj imajo toliko veselja.

Sinoči je Kumanudi podal izjave, v katerih je trdil, da smo korupcionisti. Kumanudi je sinoči dejal, da pomeni takozvana zmaga demokratov v Beogradu protest proti korupciji. Pa kak protest je to, ko smo mi radikali dobili več glasov kot oni. Ti demokrati niso nič čuli o izidu volitev iz notranjosti, kjer so povsod premagani.

Uzunović še dalje polemizira s Kumanudijem in pravi, da je Kumanudi naglasil, da je Beograd prvokrat podal odločen protest proti nasilju. Beograd je glasoval svobodno in je, glasujoč svobodno dal večino radikalom. Naša zmaga v celi državi znači potrdilo tega, kar smo mi pripovedovali in izjavljali o politiki sporazuma. Kar se tiče korupcije, o tem ni govora, ker se s tem bavi anketni odbor.

Uzunović vztraja pri svoji izjavi, ki jo je podal v hotelu »Pariz«, da ne more tista občinska uprava v Beogradu, ki ne uživa zaupanja vlade pričakovati od nje nikake podpore. (Čudimo se le, da se predsednik vlade spozablja do take izjave. Op. ured.) Uzunović aludira na dr. Kosto Jovanovića, podpredsednika, da je bil nekaj komunist. »Še nekaj«, je dejal Uzunović h koncu, »od 2186 občin jih imajo radikali 1563, to znači 75 odstotkov, a 623 občin, to je 25 odstotkov, so dobile vse ostale stranke skupaj. To je najboljši odgovor Davidoviću, da ne dela prognoze, kako dolgo bo ta vlada živela.«

PRAZEN ODGOVOR BOLGARSKE.

Beograd, 17. avgusta. Sinoči se je v Beogradu razširila vest, da je bolgarska vlada odgovorila na kolektivno noto naše države, Grške in Rumunije. V ministstvu zunanjih poslov pa so ob 9. zvečer izjavili, da naša vlada dosedaj še ni prejela note.

Iz Budimpešte javljajo, da je bolgarska vlada poslala odgovor naši vladi in da je odgovor objavljen v sofijskih listih. V odgovoru se bolgarska vlada najprej čudi, da sta se protestu pridružili tudi Grška in Rumunija. Vlada najodločnejše odvrča od sebe očitek, da bi imela zvezo z makedonskim komitetom in z makedonskimi četami, ki povzročajo incidente na meji. Na koncu se bolgarska vlada izjavlja pripravljeno, da hoče storiti vse, da se ti incidenti preprečijo, kakor je to delala že dosedaj.

Po tej vesti odgovor iz Budimpešte ne daje dovolj satisfakcije naši državi.

vidi grozno pustošenje, ki ga je SDS povzročila v slovenskem gospodarstvu in zato se je vsa Slovenija združila proti njej in zato je poraz SDS pri volitvah v Zbornico neizogiben.

Naj spozna tudi na lastni koži stranka, ki je povzročila toliko bankrotov, kaj se pravi doživeti — polom in celoten bankrot. Pravica mora tudi v slovenskem gospodarstvu zmagati.

Maksimović predloži nov občinski volilni red

NEUSPEH MAKSIMOVIĆA.

Beograd, 17. avgusta. Izid volitev v Srbiji in Črni gori je vzbudil vihar ogorčenosti proti radikalnim disidentom, nekaterim radikalnim ministrom in narodnim poslancem. Zlasti lete napadi na ministra notanjih del Božo Maksimovića, ki je s svojo nepopustljivostjo in netoleranco zakrivil cepljenje liste v Beogradu in tako pomagal demokratom do zmage. Splošno se sodi, da bi do tega ne bilo prišlo, ako bi Bil Pašić na krmilu države in ako bi se pri gotovih ljudeh ne bila vzbudila ambicija za vodstvo v stranki.

Del radikalov trdi, da je Boža Maksimović napravil to nalašč, medtem ko drugi trde, da je napravil eksperiment, ki se mu ni posrečil. Več ko gotovo je, da zaradi tega on osebno največ trpi in da bo iz tega izvajal posledice. Maksimović je zelo pobit. Radikalni ministri so včeraj zagotavljali, da je ta malenkostni poraz radikalov koristen za vso stranko, ker bo v bodoče previdnejša.

Vlada smatra, da to ni za njo katastrofalno in ne vidi nobenega povoda za to, da bi morala demisionirati. Vlada se lahko vrže v skupščini in ne na občinskih volitvah. Po teh volitvah bo vlada opustila namero, da bi izvedla volitve v Vojvodini in v onih krajih, kjer je to nameravala.

Maksimović bo v najkrajšem času predložil vladi in nato narodni skupščini zakonski načrt o občinah. Na ta način se misli, da bi došlo do ponovnih volitev tudi v celi Srbiji in Črni gori.

DOSEDANJI REZULTATI.

Beograd, 17. avgusta. Po dosedanjih rezultatih je skupni rezultat ta-le: Radikali so dobili 1452 občin, demokrati 401, zemljoradniki 67, samostojni demokrati 17, nevtalci 8, federalisti 6, republikanci 3.

DEMOKRATI UVEDEJO PREISKAVO O DOSEDANJEM DELU BEOGRAJSKE UPRAVE.

Beograd, 17. avg. Novo izvoljeni podpredsednik občine Kosta Jovanović je včeraj izjavil, da nameravajo demokrati izbrati komisijo, ki naj bi proučila delo dosedanje uprave in njene nepravilnosti in krivce izročila sodišču. Istotako je izjavil, da demokrati ne bodo v osebni politiki malenkostni in da ostanejo vestni uradniki na svojih mestih.

NAPOVEDUJE SE REKONSTRUKCIJA VLADE.

Beograd, 17. avgusta. Minister zunanjih poslov dr. Ninčić odide na Bled, da poroča kralju o jesenskem zasedanju Zveze narodov. Na Bledu se bo mudil nekoliko dni. Misli se, da bo tudi predsednik vlade Uzunović odšel na Bled najkasneje v četrtek. Zatrjuje se, da je njegov odhod na Bled v zvezi z rekonstrukcijo vlade.

NEZADOVOLJSTVO Z NINČIĆEM RASTE.

Beograd, 17. avg. Sinoči ob 7.10 je odpoval dr. Ninčić na Bled. Politični krogi spravljajo njegovo potovanje v zvezi s situacijo v vladi, ker so začeli radikali javno izražati svoje nezadovoljstvo zaradi osebne politike, ki jo izvaja dr. Ninčić v svojem resoru.

Poravnajte naročnino!

Vedno enaki.

Zagrebska »Riječ«, novosadska »Zastava« in drugi listi so pisali v svojih poročilih o proglasu slovenskih gospodarskih krogov z ozirom na volitve v Trgovsko zbornico, da je to proglas vse-skozi separatističen in da hočejo imeti Slovenci od države vse, njej pa da nočejo ničesar dati. S posebnim veseljem pa se v vseh teh listih povdarja, da so ta separatističen proglas podpisali tudi nekateri radikali in radičevci, ki da so danes sami največji centralisti.

Če bi listi, ki so objavili te očitke na naslov Slovenije, le malo pomislili, bi morali spoznati, da so napisali veliko neumnost. Vendar je le malo predebela, če se v eni sapi trdi, da je proglas separatističen in da so ga podpisali največji centralisti. Eno izključuje drugo in če so »Riječ«, »Zastava« in drugi listi vseeno objavili to neumnost, potem sledi iz tega samo eno, da ni izrastla na njihovem zelniku, temveč da jim je bila poslana in da so jo potem brez vsake kritičnosti objavili.

Nobene dvoma pa ne more biti, kdo da je bil tako prijazen in spravil to kleveto Slovenije v hrvatske in srbske liste. Mogli so to biti samo naši esdeesarji, ki so opetovano že dokazali, da smatrajo kot najbolj zaslužno delo, če govore pred Hrvati in Srbi slabo o Sloveniji in če jo čim najbolj očrni kot separatistično in protidržavno pokrajino. Vse njih politično delovanje v Beogradu je pravzaprav obstojalo samo v tem, da so priporočali sebe s klevetanjem Slovenije. Vsa Slovenija bo utonila v separatizmu, če ne bodo oni imeli vse moči v Sloveniji; to je bil od nekdanj stalni refren naših esdeesarjev in ostal je še do danes. In posrečilo se jim je tudi, da so marsikoga v Beogradu prepričali in če danes nima Slovenija vseh svojih pravic, potem je to v prvi vrsti »zasluga« ravno teh esdeesarskih klevet.

Vsa Slovenija je zato obrnila SDS hrbet in tudi najbolj pcvprečen politik bi moral spoznati, da Slovenija ne more iti s tistim, ki jo klevetne v Beogradu kot separatistično in protidržavno. Zakaj klevete in nič drugega niso očitki Slo-

venije, da je separatistična. Zlasti podla kleveta pa je, da je bil proglas gospodarskih krogov separatističen. Samo proti onemu nezdravemu centralizmu, ki je Sloveniji stalno samo jemal in ji prav ničesar dal, je bil naperjen proglas gospodarskih krogov. Težke posledice tega slabega centralizma je doživela Slovenija v največji meri in zato se tudi samo proti njemu obrača. In to mora storiti, če ne, če da propade vse slovensko gospodarstvo. Tega nezdravega centralizma je naravno vse tako sito, da so proti njemu vse stranke brez izjeme. Edino SDS hodi tudi v tem oziru svojo staro pot in zato še vedno denuncira Slovenijo kot separatistično.

Ne, Slovenija ni in ne bo separatistična. Kakor noben Slovenec niti v mislih ne zahteva, da bi se vojaška uprava decentralizirala, tako tudi noben Slovenec ne bo proti centralizaciji prometnih sredstev, carine in sličnem, samo če bo ta centralizirala, tako tudi noben Slovenec pa ne deluje dobro, temveč nasprotno ubija vse gospodarstvo, državno ravnotako ko slovensko in zato mora biti vsak gospodar proti sedanjemu centralističnemu sistemu in naj pripada tej ali drugi stranki.

Ne samo kleveta, temveč tudi najtežji udarec slovenskemu gospodarstvu je trditev o separatistični Sloveniji. S to esdeesarsko kleveto se hoče že naprej diskreditirati slovenske zahteve, z njo se daje že najre Beogradu orožje v roko, da odbije slovenske zahteve, ker kaj bi dajal — separatistom.

Z neizmernim trudom in vztrajnostjo, kakor je pozna samo slovenski narod, se trudi Slovenija, da si izboljša svoje gospodarstvo, pa pride esdeesarski klevetnik in z očitkom separatizma onemagači Sloveniji vsak uspeh.

Leta so delali že to in kakor so delali preje, tako delajo tudi danes. Zato pa mora Slovenija nastopiti proti njim tako, kakor je to vedno storila. Vedno enaki so naši esdeesarji, vedno enak mora biti odpor proti njim in volitve v Zbornico morajo to še prav posebno dokazati.

Kako je dosedaj volil Beograd.

Za pravilno presojo beograjskih nedeljskih volitev si je treba ogledati dosedanje volilne rezultate. Iz teh rezultatov se vidi, da so radikali od skupščinskih volitev 1. 1920 stalno napredovali in dosegli pri skupščinskih volitvah 1. 1925 svoj višek. Nasprotno so komunistične in socialistične stranke dosegle svoj višek 1. 1920 in potem stalno padale, dokler niso padle v nedeljo na najnižjo stopnjo. Demokrati so stalno napredovali in vse kaže, da tudi v nedeljo še dolgo niso dosegli najvišje stopnje. Njih stalen porast je tem značilnejši, ker so med tem tudi demokrati doživeli razkol, samo da njim niso postali disidenti tako nevarni kakor pa radikali stranki. — Samostojni demokrati, kakor v vsej državi, tako so tudi v Beogradu nazadovali absolutno in relativno. Nad njimi se završuje neizprosna usoda.

Pripomniti je še treba, da je število volilcev v Beogradu silno naraslo in da v splošnem pri volitvah ni bila udeležba posebno velika. Leta 1920. je štel Beograd samo 16.422 volilcev, letos pa že 27.645. Največja je bila udeležba pri skupščinskih volitvah 1. 1923, ko je znašala 75%, a najnižja v nedeljo, ko je znašala komaj 62%. Vzrok majhne udeležbe je v tem, ker se delavski razred vedno bolj absentira od volitev, deloma pa je vzrok tudi v razcepljenosti radikalov.

Pri posameznih volitvah so bili doseženi sledeči rezultati:

1. Volitve v Ustavotvorno skupščino: Vseh volilcev 16.422, volilo je 12.108 volilcev ali 73%. (Razcepljenih in neveljavnih glasov ne omenjamo.) Dobili so:

Radikali	4278
Neodvisni delavci	4008
Demokrati	3215
Republikanci	440
Obrtniki	350.

2. Skupščinske volitve dne 18. marca 1923: Vseh volilcev 18.884 volilo 13.782 ali 75%. Dobili so:

Radikali	5820
Demokrati	4629
Neodvisni delavci	1255
Socialisti	525
Republikanci	474
Neodvisni radikali	520

Najemniki	321
Naprednjaki	238

3. Občinske volitve avgusta meseca 1. 1923. Vseh volilcev je bilo samo štiri mesece kasneje že 21.079. Volilo je 15.402 volilcev (73%) z rezultatom:

Radikali	6405
Meščanski blok (demokrati)	4979
Neodvisni delavci	1587
Socialisti	312
Srbska stranka	169.

4. Februarske skupščinske volitve 1. 1925. Vseh volilcev 25.832, volilo pa je 18.246 volilcev ali 70%. Dobili so:

Radikali	9372
Demokrati	5994
Samostojni demokrati	870
Neodvisni delavci	824
Republikanci	505
Neodvisni radikali	105
Zemljoradniki	86
Srbska stranka	84
Nova stranka	54

5. Nedeljske občinske volitve. Vseh vpisanih volilcev 27.645, od katerih je volilo samo 17.159 ali 62% volilcev.

Dobili so:	
Demokrati	6578
Oficielna radikalna lista	6226
Bobičevi radikali	2521
Komunisti	774
Samostojni demokrati	718
Socialisti	342

Če pa primerjamo rezultate nedeljskih volitev z onimi leta 1925, potem dobimo v odstotkih sledeče številk:

	Leta 1925	Letos	napred.
	%	%	ali naz. %
Radikali	51.5	36.4	— 15.1
Obe radikalni listi	51.5	51.1	— 0.4
Demokrati	32.9	38.4	+ 5.5
Samostojni demokrati	4.7	4.1	— 0.6

Tudi z ozirom na manjšo udeležbo so torej absolutno in relativno nazadovali radikali in samostojni demokrati, dočim so absolutno in relativno napredovali demokrati. Brez dvoma je, da bi pri prihodnjih volitvah, če bi radikali sedanje volitve razveljavili, demokrati še bolj napredovali.

Politične vesti.

— Zaman je bil ves trud. Naši samostojni demokrati so se silno trudili, da pridobijo zopet za sebe g. dr. Kukovca. Njih emisariji so skoraj dnevno objavljali nebena na zemlji in z najlepšimi vabiti prosili dr. Kukovca, da ostane zvest samostojno demokratski stranki. Gospodje so pač čutili, da bi bil sedaj z ozirom na predstojajoče volitve v Trgovsko zbornico nastop dr. Kukovca proti SDS zlasti usoden. Toda vti ni naporu esdeesarjev so bili zaman in v soboto je g. dr. Kukovec definitivno vstopil v Slovensko kmetijsko stranko.

— Upamo, da bo vsaj sedaj našel g. dr. Albert Kramer čas, da odgovori na znano odprto pismo dr. Kukovca.

— Volitve mislijo razveljaviti? Zagrebški listi pišejo, da nameravajo radikali nedeljske občinske volitve v Beogradu razveljaviti. Vemo sicer, da so beograjski mogotei marsičesar vajeni in da zlasti občinska avtonomija ne uživa njih posebne naklonjenosti, kakor ljubljanski slučaj zelo drastično dokazuje, toda vseeno mislimo, da se radikali do take neizmernosti — kar bi bilo razveljavljanje

nedeljskih volitev — vendar ne bodo spoza-bili. Saj so vendar oni imeli vso oblast v rokah in oni so vodili volitve in razveljavljanje volitev bi pomenilo le lastno obsodbo. Ni se jim bilo treba prepričati, potem ni bilo treba da piše g. Pašić pitčno pismo, temveč naj bi se jasno odločil za eno ali drugo stran, pa bi oficielna radikalna lista gotovo dobila onih 300 glasov, ki jih je za večino potrebovala. Tako pa treba nositi posledice drugače bo rezultat še bolj žalosten.

— Poparjenost med beograjskimi radikali zaradi poraza pri nedeljskih volitvah je silno velika. Zlasti se to vidi iz izjave Karajovanovića, ki je dejal po volitvah novinarjem: »Izgubili smo. Kaj naj rečem drugega, ko da smo izgubili. Demokrati triumfirajo. Toda treba reči, da je za demokrate glasovalo tudi veliko socialistov in komunistov. Vem, da želite novinarji od mene kako izjavo. Če bi bil izvoljen, bi vam tudi kaj povedal. Tako pa vam res ne morem nič drugega povedati, ko to, da smo izgubili.«

— Ninčič o konfliktu v Bolgarijo. Na povratku z Bleda se je razgovarjal dr. Momčilo Ninčič z novinarji o bolgarskem konfliktu. Med drugim je dejal, da predstavljajo sedanji upadi komitov poslednji poskus makedonskimi, da spravijo vprašanje makedonije pred Zvezo narodov. Toda naša država tega nikdar ne more dopustiti, ker je makedonsko vprašanje definitivno rešeno. Če bi se v kakršnikoli obliki skušalo o tem vprašanju razpravljati pred Zvezo narodov — kar je pa čisto neverjetno — potem bo naša država raje izstopila iz Zveze narodov, kakor pa da bi to dopustila.

— Pred ustanovitvijo evropskega jeklenega trsta. V Parizu se vrše pogajanja med francoskimi, nemškimi in belgijskimi industrijalci v svrhu ustanovitve mednarodnega jeklenega trsta. Pogajanja, ugodno napredujejo, ni pa še prišlo do popolnega soglasja vsled odpora francoskih in belgijskih lastnikov plavžev. Pravijo, da še ne morejo točno povedati vseh potrebnih podatkov glede kontingenta, ki bi ga oni sprejeli, ker še ni dovršena obnovitev industrije v porušenih krajih. Angleški industrijalci so o poteku pogajanj sproti obveščeni. Da bi pa pristopili k trstu, ni verjetno, ker si hočejo zagotoviti odjem v svojih kolonijah. Pogajanja se septembra meseca nadaljujejo in napoveduje se, da bo pri njih doseženo popolno soglasje. Ker se pogajanj udeležuje tudi zastopnik francoske vlade, je pričakovati, da bodo interesi konsumentov varovani in da ne bo pomenila ustanovitve jeklenega trsta samo izropanje konsumentov. Če bo namen trsta samo ta, da odpravi nepotrebno konkuriranje, potem bo trst gotovo v gospodarsko korist Evrope. Zato tudi ni čudno, če nekateri Amerikanci nastopajo proti ustanovitvi jeklenega evropskega trsta, ker se boje, da bi od tega trpela ameriška industrija. Na pariških pogajanjih je bilo tudi doseženo kontingentiranje odjema za Češkoslovaško, Poljsko in Avstrijo.

— Predsednik Masaryk o manjšinah. V listu »Mond« je bila objavljena Masarykova izjava o narodnih manjšinah. V tej izjavi pravi Masaryk, da se on in češkoslovaška vlada bavita z vprašanjem narodnih manjšin. Vendar pa je razlika med narodnimi manjšinami na Češkoslovaškem in v Italiji. V Italiji da so narodne manjšine neznatne in zato nimajo te važnosti ko na Češkoslovaškem kjer tvorijo n. pr. Nemci skoraj četrtino prebivalstva. Nemci se do danes še niso pomirili z razmerami na Češkoslovaškem in zato je treba z njimi skleniti kompromis. Vendar pa ne sme imeti sporazum z Nemci napake, da bi se ga moglo tolmačiti kot slabost češkoslovaškega naroda.

— Angleški rudarski štrajk propadel. V vseh jamah vzhodne Srednje Anglije se je pričelo zopet delati. V večini jam se dela v polnem obsegu in sicer na podlagi osmurnika. Rudarji so torej sedemurnik žrtvovali. V vsem se je vrnilo na delo okoli 70% rudarjev. Nasprotni pozivi delavskih voditeljev, zlasti tajnika Cooka, so ostali brez učinka. Misli se, da se bodo še ta teden vrnili vsi angleški rudarji na delo. Angleški rudarski štrajk je s tem končan.

— Papežev nuncij se ne vrne v Prago. V odgovoru na Masarykov interview izjavlja vatikanski dostojanstvenik, da ni misliti, da bi se pri sedanjih razmerah vrnil papežev nuncij na Češkoslovaško. Husova proslava se je letos vršila na isti način ko lani. Češkoslovaška vlada pa pri tem zahteva vse pravice, kakor jih je imela Avstrija. Posledica tega je, da je 12 škofij nezasedenih. Češkoslovaška vlada se ne sme mešati v cerkvene zadeve in dokler se to ne zgodi, ne pride nuncij v Prago.

Clémenceau je izjavil, da ne bo odgovoril na izvajanja senatorja Boraha, ker nima nobenega mandata, da bi nastopal v imenu Francije. Kandidiral ne bo več, tudi če mu bi bil ponujen čisto siguran mandat.

BELEŽKE.

In »Slovenski Narod« molči.

Od vsega nekdanjega svobodomiselnosti in od vseh lepih tradicij ni ostalo »Slovenskemu Narodu« nič drugega ko njegov boj proti klerikalizmu. Sedaj pa bo menda »Slovenski Narod« izgubil še ta edini in danes že precej žalosten ostanek.

Nepobitno je namreč dokazano, da je oficielni zastopnik SDS izjavil, da se njegova stranka pogaja samo s SLS. »Slovenski Narod« pa na tako izjavo molči. Kje ste vendar junaki, da nastopite za najsvetejši svoj boj in da zagrnite proti onim, ki se hočejo pogajati samo s SLS. Vendar še niste pozabili, kako ste pisali, če je kdo samo pomislil, da bi se pogajal s temi klerikalci. Sedaj pa se najde slava SDS, ki se hoče sploh samo z njimi pogajati.

Ali res ne bo skočil »Slovenski Narod« iz kože?

Ali pa se nemara še sam želi z njimi pogajati. Ampak bo prepozno, ker so ga tudi tu že drugi prehiteli.

VOLILNA PISARNA

Združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijecev v Sloveniji se nahaja v Kolodvorski ulici št. 8. Na njo naj se obračajo naši somišljeniki glede informacij! Agitirajte za zmago stanovske misli nad nasilniškimi metodami pristašev strankarske odvisnosti Trgovske zbornice od SDS!

OPOZORILO TRGOVCEM IN OBRITNIKOM!

Zvedeli smo, da razpošilja te dni predsednik trgovskega gremija za ljubljansko okolico, Zerjavov kandidat Zebal raznim trgovcem okoličnic, v kateri jih poziva na sestanke k razgovorom o volitvah v Trgovsko zbornico in o sestavi kandidatne liste. EkspONENTI SDS v vodstvu trgovskih gremijev in obrtnih zadrug, bodo po naročilu tajništva SDS gotovo delali podobno po vsej deželi. Opozorjamo trgovce in obrtnike, da ne nasledajo tem mahinacijam, ki služijo samo agitatoričnim namenom SDS, kajti kandidatno listo je generalni štab te stranke že zdavnaj sestavil. Vse te okoliščine naj zavedni trgovci in obrtniki zavrnejo. Edino nestrankarsko, strokovno in res stanovsko listo bo sestavil samo Volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijecev Slovenije. Vse drugo je samo zlora-ba stanovskih organizacij s strani SDS.

KONGRES JUGOSLOVENSKE SAHOVSKE ZVEZE.

Včeraj se je pod predsedstvom dr. Milana Vidmarja otvoril šahovski kongres v Ljubljani. Šahovska zveza šteje 28 klubov, od katerih so bili na kongresu sledeči zastopani: 1. Zagrebški šahovski klub, 2. Društvo ljubiteljev šaha, Beograd, 3. Šahovski klub Sp. Šiška, 4. Šahovski klub Tuzla, 5. Šahovski klub Karlovac, 6. Šahovski klub Subotica, 7. Šahovski klub Novi Sad, 8. Šahovski klub Varaždin, 9. Šahovski klub Vrša, 10. Ljubljanski klub. Izvolil se je po izvršitvi dnevnega reda sledeči odbor: Predsednik dr. Milan Vidmar, I. podpredsednik g. Todorović, Beograd, II. podpredsednik dr. Wolf, Zagreb, tajnik Kosta Rožič, blaginjak dr. Baneković in poleg njih še štirje odborniki iz Zagreba.

Zvečer se je na čast udeležencem kongresa in turnirja vršil pozdravni večer v restavraciji »Zvezda«. Prireditve se je udeležil predsednik gerentskega sveta dr. Dinko Pur in gerent Anton Likozar. Velikega župana je zastopal dr. Dragotin Lončar. Po končanih napitnicah je zvečni reditelj izvedel žrebanje in razdelitev igralcev v dve enako močni grupi. V grupi A igrajo sledeči igralci: 1. Mrzlikar, Ljubljana; 2. Tot, Vrša; 3. Grenčarski, Zagreb; 4. inž. Tekavčič, Ljubljana; 5. prof. Kozomara Tuzla; 6. Rupnik, Ljubljana; 7. Kalabro, Varaždin; 8. Agapjev, Zagreb; 9. Acimović, Beograd; v grupi B pa: 1. Furlani, Ljubljana; 2. Jonke, Karlovac; 3. Didzinski, Zagreb; 4. Vogelnik, Ljubljana; 5. dr. Singer, Zagreb; 6. Marjanović, Pančevo; 7. Dernovšek, Ljubljana; 8. Rožič, Zagreb; 9. Kulžinski, Novisad; 10. Poljakov, Bograd; 11. Dumič, Zagreb; 12. Vidmar, Ljubljana.

Danes ob pol 9. uri je pričelo prvo kolo in igrajo sledeči pari: A) Mrzlikar—Jerošov, Tot—Pirc, Grenčarski—Riesl, Tekavčič—Acimović, Kozomara—Agapjev, Rupnik—Kalaber. B) Furlani—Vidmar, Jonke—Dumič, Didzinski—Poljakov, Vogelnik—Kulžinski, dr. Singer—Rožič, Marjanović—Dernovšek.

I. kolo.

Turnir A. Oba turnirja sta pričela točno ob pol 9. uri jutraj. Ze takoj spočetka se je opazilo, da so igralci dobro teoretično podkovani. Vendar je prva odločitev padla že okoli pol 11. dopoldne. Prof. Kozomara je nepričakovano spregledal izrubo dveh kmetov, kar je Agapjev seveda hitro izrabil. Med tem je Pirc z mladim Totom iz Vrša začel v fantastično pozicijo, sledila je kratka, zelo interesantna igra nakar je sledil mir-luben remis. Okoli partije Rupnik—Kalaber se je kmalu nabralo veliko število kibicev, kajti po vsej dvorani je krožil glas, da se favoritu Kalabaru slabo godi. Okoli pol 1. je mali Rupnik prisilil svojega nasprotnika k predaji. Ta zmaga je silno iznenadila, ker se je splošno pričakovalo hitre zmage Kalabara. Malo pred prekinitvijo je predal svojo partijo Riesl proti Grenčarskemu. Mrzlikar je krepko dobil proti ljubljanskemu prvaku Jerošovu, ki je igral nekoliko pod svojo močjo.

TURNIR B.

Prva odločitev je padla tu v partiji Marjanović—Dernovšek, Dernovšek je igral daleko pod svojo formo in je spregledal mat v treh potezah. Sledil mu je kmalu Ciril Vidmar, ki je očividno utrujen od turnirskih priprav. Furlani je proti njemu izvedel zdravo in krepko napadalno igro in je dobil po lepi žrtvi kvalitete. Didzinski je dosegel s Poljakovom remis. Vogelnik je po težki borbi podlegel novosadskemu prvaku Kulžinskiju. Jonke je dobil proti Dumiču, ki nadomestuje Vrbaniča iz Zagreba. Dr. Singer je proti Rožiču dobro otvoril, pozneje pa je začel s hudo škodo in je izgubil partijo po težki končnici. Istisko in je izgubil partijo po težki končnici. Acimović je zaslužno zmagal Tekavčiča.

Popoldne se je pričel damski turnir, ki se ga udeležuje pet dam. Gdč. Jelačin je vsled nervozne igre hitro izgubila svojo partijo proti gospi Cerne, Morda bo zanjo druga partija izpadla ugodneje. Med gdč. Vadalova in gospo Savo Serban se je vnela ljuta borba. Vadalova je v srednji igri zašla v izgubljeno pozicijo in je dobila partijo vsled tega, ker je gospa Serbanova bila v časovni stiski. Gdč. Lapajne je bila prosta.

Za turnir vlada veliko zanimanje in je vedno mnogo kibicev v lokalu.

Dnevne vesti

NAJBOLJŠE SREDSTVO ZA SPREMEMBO LJUBLJANSKEGA VOLILNEGA REDA.

Se nikdar niso beograjski radikali tako jasno uvideli napake obstoječega volilnega reda, ko v nedeljo, ko je samo ta dal demokratom dvotretjinsko večino. Zato pa tudi se nikdar niso bili radikalni tako zelo za spremembo volilnega reda, ko sedaj.

A tudi še nikdar tako za čist proporc ko v nedeljo, ker če bi sedaj veljal čist proporc, bi ostala danes beograjska občina v rokah radikalov, pa čeprav bi bili ti razdeljeni na dve skupini.

Kavno tak pouk je treba dati našim esdesarjem, ki so krivi, da je ljubljanska občinska avtonomija poteptana. Zahtevati je treba čim skorajšnji razpis občinskih volitev in na teh morajo nastopiti z enotno listo vsi, ki so za ljubljansko avtonomijo in esdesarji bodo potem prav temeljito spoznali, da je treba čim prej zopet uvesti čist proporc. Po spremembi volilnega reda pa je tudi šele čas za prenehanje o razdelitvi mandatov, ne pa sedaj, ko je prenehanje samo ovira za razpis volitev in s tem za spremembo volilnega reda.

Glavno je, da pride Ljubljana zopet do svoje avtonomije, vse drugo pa je šele drugostopnost.

Zato vsi na delo za razpis volitev in za skupen nastop, da bodo tudi v Ljubljani čim prej udarjeni oni, ki so zaradi strankarstva odpravili čist proporc in poteptali ljubljansko avtonomijo.

VOLILEM V ZBORNICO ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO!

Dobivamo obvestila, da se volilci pritožujejo, ker davčne oblasti za vsako potrdilo o predpisani pridobitini, ki je potrebno za reklamacijsko postopanje, zahtevajo kolektivno v znesku 20 Din.

Za potrdilo o odmerjeni oziroma plačani pridobitini zahtevajo od davčnih uradov davčne knjige, ki veljajo le 2 Din. V ta namen služijo tudi plačilni nalogi in poštne polovice, na katerih je znesek pridobitine točno označen.

Obtem se poročili o volilnih imenikih pošljite volilni pisarni tudi vsa potrdila, ki so potrebna za reklamacije! Storite hitro! — Volilni odbor.

— Notranji minister o organizacijah, ki pretizakoni nastopajo. Neka notranjemu ministru blizu stoječa oseba je izjavila napram nekemu novinarju, da namerava podvzeti notr. min. energične mere napram vsem organizacijam v državi, ki nastopajo proti zakonito. Če se bo izkazalo, da si je dovolila »Orjuna« pri znanih dogodkih, radi katerih se pritožujejo radičevci, res podobne ekscese kot v Ljubljani, bo postopala vlada z dotičnimi organizacijami »Orjuna, ravnotako kot se je to zgodilo glede ljubljanske »Orjune«.

— Poštino bodo zvišali. Kakor znano, je zahteval finančni minister od vseh ministrstev, da reducirajo izdatke za bodočo proračunsko leto za 10 odstotkov. Vselej tega nameravajo v več ministrstvih temu primerno zvišati dohodek. Tako nameravajo v poštne ministru zvišati vse poštne pristojbine, predvsem pa poštino za novine.

— Napredovanja v ministrstvu pravde. V pravosodnem ministru izidejo te dni ukazi o napredovanju večjega števila sodnikov in sodniškega osebja ter ostalih uradnikov, ki spadajo pod resort tega ministru.

— Iz prosvetne službe. V prosvetnem ministru pripravljajo nov ukaz o nameščenju novih šolskih nadzornikov ter premeščenju in upokojitvi učiteljev v vseh krajih naše države. Novo bodo nameščeni učitelji in učiteljice, ki so brez službe. Premeščeni bodo oni učitelji in učiteljice, katerih mesta so na podlagi razpisov zasedli drugi, kakor tudi oni, ki so postali vsled redne posameznih odeljen nadstavljeni. Za učitelje in učiteljice, ki so to leto absolvirali študije, so že rezervirana mesta, ki jih bodo mogli nastopiti že s 1. septembrom.

— Kongres pravnikov kraljevine SHS v Ljubljani. Ravno kar je dotikana lična brošura pod naslovom »Osnutki referatov in koreferatov za II. Kongres pravnikov«. Brošura obsega ekscepte iz predavanj o predmetu, ki se bo o njih obravnavalo na kongresu, se razpošilja sedaj vsem članom. Legitimacije se bodo pričele razpošiljati prihodnje dni, tako da jo bo imel vsak član najkasneje do 1. septembra že v rokah. Kakor že javljeno, je dovolil g. minister sabražja udeležencem četrtinsko vožnjo po železnici. Udeleženci naj kupijo pri odhodu enosmerni polovni karti, ki jim bo veljavna tudi za povratek, če se bodo izkazali s potrditvijo pripravljajnega odbora, da so se kongresa udeležili. Znižanje velja od 5. do 20. septembra in sicer za vse brze, polniške in mešane vlake izjemši S. O. E. Člani, ki so se prijavili neposredno Stalnemu odboru v Ljubljani, se pozivljajo, da javijo z dopisnicami, kdaj prispejo v Ljubljano (natačni datum, da se jim preskrbi pravočasno stanovanje) in kje žele, da se jim pripravi stanovanje (v hotelu ali privatno). Ker bo udeležba ogromna, se naprošajo vsi, ki imajo sorodnike ali znanje v Ljubljani, da se nastanijo pri njih. Za časa kongresa bo posloval v Sodni palači informacijski biro, ki bo dajal ves čas vse potrebne informacije.

— Rektor ljubljanske univerze dr. L. Pitanec se je mudil te dni v Beogradu, kjer se je posvetoval o raznih vprašanjih univerze s pomočnikom prosvetnega ministra Obradovićem.

— Vojno-geografski institut v Beogradu. V vojnem ministru je odobren večji kredit za dovršitev nove zgradbe »Vojno-geografskega instituta« v Beogradu. Z nadaljevalnimi deli bodo pričeli koncem tega meseca, tako da bo zgradba tekem jeseni dovršena.

— Nemški dijaki v Beogradu. Te dni je dopotovala v Beograd večja skupina nemških dijakov. Pripeljali so se po Donavi z neko dunajsko ladjo. V Beogradu so ostali celo popoldne ter si ogledali mesto, nakar so zvečer odpotovali v Carigrad.

— Cepljenje proti kužnim boleznim v poplavljenih krajih. Inspektorat ministru za narodno zdravje je prevzel že takoj prve dni poplav vse mere, da se ne bi razpasle v poplavljenih krajih kužne bolezni. Zato se vrši intenzivno cepljenje proti tifuzu. Samo v Cpatinu in okolici je bilo cepljenih že nad 20 tisoč ljudi.

— Petdesetletnica. Abiturienti moškega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1876 obhajajo v četrtek, dne 19. avgusta svojo petdesetletnico. Izmed 25 takratnih gencev zadnjega letnika jih živi še 12, namreč: Fran Gabrišek, Matija Hiti, Fran Jeglič, Ivan Kern, Janez Levec, Leopold Punčuh, Julij Sadnik, Anton Skubeč, Viktor Setina, Josip Topolovek, dr. Henrih Tuma in Božidar Valenta. Izmed njihovih sedanjih profesorjev živi le še Viljem Hinhart, poznejši deželni šolski nadzornik za Stajersko. Sedaj biva v Gradcu. Na jubilejnim programu je med drugim sv. maša za duševnika za umrle sošolce ob 9. uri dopoldne v trnovski župni cerkvi v Ljubljani, opoldne istega dne skupno kosilo v gostilni pri Mraku na Rimski cesti št. 4 v Ljubljani, potem pa izlet.

— Iz državne službe. Imenovani so: za inspektorja pri oblastnem hidrotehničnem oddelku v Ljubljani inž. Stancar in Alojzij Hočvar, za šumarskega nadsvetnika pri mariborski oblasti šumarski nadkomisar inž. Emil Papis, za veterinarja pri okrajnem glavarstvu Ljubljana oklica veterinar pripravnik dr. Leopold Hribar, za veterinarja pri okrajnem glavarstvu Celje in delovodjo stalne bakteriološke stanice v Celju veterinar istega okrajnega glavarstva s sedežem v Brešlovici Filip Kulterer, za veterinarja pri okrajnem glavarstvu v Otočcu pripravnik Ladislav Fidrnuč, za veterinarja pri okrajnem glavarstvu v Valpovu, pripravnik Martin Mencinger, za poljedelskega referenta novomeškega okraja učitelj na kmetijski šoli na Grmu, državni ekonom novomeškega okraja Franjo Kafol, za veterinarja v Kastvu veterinar pri okrajnem glavarstvu v Kočevju Franjo Golar. — Vpokojen je višji šumarski komisar pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani Andrej Odlazek.

— Smrt Slovenca v Neretvi. V petek popoldne se je kopal v Neretvi v neposredni bližini Neretve 19-letni Jurij Breznšek, rodom iz Slovenije. Ker ni poznal nevarnosti te reke je plaval precej daleč od obale. Tam ga je zgrabil vrtinec, ki ga je potegnil na dno. Njegova trupla še niso našli.

— Zopet poiskujen samomor državnega uslužbenca radi premeštitve. Ivan Blažac, upravnik pošte v Avdovcu je poslal poštne direktorji v Sarajevu več prošenj za premeščenje. Vse njegove prošnje so bile odbite. To ga je tako ujezilo, da je sklenil izvršiti samomor. Preževal si je žile na roki ter popl vrhu tega še večjo dozo izola. V težkem stanju so ga našli ljudje ter ga rešili hudih muk in gotove smrti. Dočim so bile prej vse njegove prošnje za premeščenje zamaš, se ga je po tem činu poštne direktorja usmiliła ter ga premeštila v Nevesinje. Pri tej priliki so kontrolirali njegov urad in našli vse v najlepšem redu.

— Nova železniška zveza Reka—Trst. Kakor poročajo, je dospel v soboto na Reko Italijanski prometni minister Celano. Cilj njegovega potovanja v Julijski krajini in Reki je, da spozna natančno potrebe teh pokrajin, predvsem pa, da pouči na terenu načrt zgradbe železniške proge, ki bo spajala Reko s Trstom in ki naj bi tekla v dolini Raše.

— Patrijarh pravoslavne cerkve obišče Hrvatsko in Dalmacijo. Koncem tega meseca obišče patrijarh srbske pravoslavne cerkve Hrvatsko in Dalmacijo. — Spremljal ga bo predsednik duhovnega suda Mitja Popović in vladika Branković. Patrijarh se bo zadržal dalj časa v Plaskem in Šibeniku, kjer mu pripravljajo slovesen sprejem.

— Veliki manevri italijanske armade. V petek so se pričeli v Cittavecchia veliki manevri italijanske armade, ki jim prisostvuje ministrski predsednik in vojni minister Mussolini v spremstvu šefa generalnega štaba Badoghia.

— Nemška pomoč angleškim rudarjem. »Vorwärts« poziva vse nemške delavce in delavke, naj zbirajo prispevke za pomoč angleškim rudarjem.

— Kmetijski svet proti delavskim sovjatom. Iz Berlina poročajo: Ruska federativna kmetijski svet je poslal v imenu 100 milijonov ruskih kmetov vsem vevlesilam memorandum, v katerim jih poziva, da intervenirajo, da dobe oblast v Rusiji oni v svoje roke, sicer bodo s pomočjo rdeče armade s silo vrgli sedanjo diktaturo delavskih sovjatov. Ruski kmetje ponujajo vsem vevlesilam mir in velike koncesije. Memorandum je podpisal Gajdačnik, predsednik sveta ruskih kmetov. — (Odgovornost za to vest prepuščamo drugim. Op. ured.)

— Povojno gospodarsko stanje Nemčije. Finančni minister Reinhold je izjavil novinarjem, da je bilo v zadnjem četrtletju v Nemčiji pobranih 708 milijonov zlatih mark davka. Dasiravno so bili davki v Nemčiji precej zmanjšani, so dosegli ta visoki znesek, kakršnega ni Nemčija še nikoli zabeležila. Iz tega se da sklepati, da je gospodarstvo Nemčije vsekakor v dobrem stanju.

— Redukcija uradnikov v Belgiji. Belgijski ministrski svet je sklenil reducirati število državnih uradnikov na stalež iz leta 1913.

— Tihotapstvo v saharinom. Beograjska policija je zasačila pet pličev »švercarjev« kopot ne iz »švercarske« Slovenije, kot se imajo navadi nekateri Srbijanci, nego 8 iz Zagreba in dva iz Beograda. Te dni se je namreč pripeljala v Beograd elegantno oble-

čena dama, ki je vzbudila pozornost policije. V hotelu, kjer se je nastanila se je izdala za Jeleno Radović iz Zagreba. Policija pa je ugotovila, da se piše Jelena Kreštek, doma iz Našić. Ko je zapustila hotel sta jo zasledovala dva policijska agenta. Pred vodom hotela jo je čakal neki mladenič, kateremu je Jelena izročila neki zaboj. Policijski agenti so fanta uslovili ter preiskali paket. V paketu so našli 8 zavojev saharina po 250 gramov. Zato so odvedli damo in mladeniča na policijo. Tu so našli v torbici Jelene še 4 zavoje saharina po 250 gramov. Zaslišana Kreštekova je priznala, da je dobivala saharin od Stefana Bite, agenta iz Zagreba. Dalje je priznala, da je pomagal pri uhlitapljanju saharina uradnik na glavni pošti v Zagrebu Sertič. Policija je izvršila pri njem hišno preiskavo. Pri tej priliki je izdal Sertič tretjega sokrivca Rad. Savčiča, v čegar stanovanju je v njegovi odsotnosti policija našla večjo količino saharina. Vsi trije tihotapci so bili aretirani. Carinska oblast jih je obsodila na denarno globo čez 300 tisoč dinarjev.

— Politični uboj v požarevačkem okrožju. V noči od 11. na 12. t. m. je bil ubit Sava Paunović, seljak v Dubočki, v mlavskem srezu. Paunović je bil odbornik radikalne liste pri občinskih volitvah. Vselej tega smatrajo, da je bil ta uboj izvršen iz političnih motivov. Ubijalca so prijeli in zaprli.

— Tragična smrt visokega funkcionarja francoske državne banke. Eden od najvišjih funkcionarjev francoske državne banke Jules Decamps, ki je sodeloval kot finančni strokovnjak pri več mednarodnih konferencah ter spremljal bivšega francoskega finančnega ministra Pereta v svrhu ureditve medvezniških dolgov v London, se je te dni s svojim avtomobilom ponesrečil pri Gueretu. Počila mu je namreč nenadoma pri avtomobilu pnevmatika, vsled česar se je avto, ki je vozil z največjo brzino prevrnil. Decamps je ostal na mestu mrtve, njegova žena težko ranjena, dočim so ostali njihovi otroci nepoškodovani. Decamps je bil profesor na visoki šoli političnih znanosti.

— Velika poplava v Koreji. Vselej silnega deževja je poplavljen večji del provinc Chuseihokudo v Koreji. Silne in nenadoma narasle vodne mase so odnesle na stolino hiš in ljudskih žrtev.

— Morski roparji na Donavi v Rumuniji. Na prostranih močvirjih in obalah Donave med Galeom in Brajlo v Rumuniji so se pojavile tolpe gusarjev, podobne onim, ki so pred desetletji strahovale ondotno prebivalstvo. Središče teh novih razbojnikov je predel Medelstaja. Njihov poglavar se imenuje po svojem okrutnem predhodniku »Terent drugi«. Zadnje dni so napadli ti roparji več parobrodov ter prisilili potnike, da so jim izročili vse svoje dragocenosti. Vsak dan napadajo ribiče ter jim jemljejo ribe. Bili so tako drzni, da so napadli celo neki parnik v pristanišču v Brajli. Posadka je napad odbila. Pri napadu je bilo ranjenih na obeh straneh več oseb. Dva dni nato so našli na ladji sledeče poročilo: »Vrnili se bomo in maščevali. Terent drugi, kralj močvirja«. Oblasti so organizirale zasledovanje teh roparjev.

— Zidje v sovjetski Rusiji. Kakor poročajo ruski listi, se nahajajo v sovjetski Rusiji okrog 3 milijone Židov. Od teh je 1 milijon obrtnikov, 1 milijon trgovcev; okrog 800 tisoč se jih peha z drugimi poklici — 150.000 se jih bavi s kmetijstvom. Žadnje število vidno narašča, ker sedanja vlada podpira njihovo naseljevanje na Krimu in v južni Ukrajini. Strokovno so Zidje organizirani mnogo bolje kot Rusi. Židovsko prebivalstvo je dalo večje število uradnikov in delavcev, nego ostalo prebivalstvo Rusije.

— Navo grobnica japonskih cesarjev. Japonski kronski svet je sklenil sezidati svojemu vladarju in njegovim potomcem novo veličastno grobnico, ker je postala sedanja premajhna. V njej je pokopanih že 119 bivših japonskih vladarjev. Današnja vladarska hiša na Japonskem, se smatra kot najstarejša na svetu.

— Schillerjev pravnik obdolžen goljufije. Nemški listi pišejo o senzacionalni aferi znanega nemškega pisatelja Aleksandra Gleichen - Russwurma, Schillerjevega pravnika. 60-letni mož je prišel v denarne stiske. Da bi se rešil, je hotel na rafiniran način ogoljufati neko zavarovalno družbo. Na svojem gradu je zapečatil vprico svojega vrtnarja paketa, v katerem se je nahajala za izredno visoko vsoto zavarovana ovrtnica ter ga poslal po vrtnarju na pošto. Ko je prispel paket na svojo addresso, so našli v njem samo — mrtvo miš. Adresat je zadevo prijavil policiji, ki je našla ovrtnico v pisateljevem stanovanju. Domneva se, da je napravil Gleichen - Russwurm dva enaka paketa, zaprl v enega od njih živo miš ter ga poslal na pošto nadejaje se, da bo miš paket med transportom pregriznila in ušla, vsled česar se bo mislilo, da je bila ovrtnica ukradena. Gleichen - Russwurm, ki so ga nedavno, ob priliki njegove 60-letnice po vsej Nemčiji slavili, so zaprli, po par dneh pa zopet izpustili, vendar pa je moral odložit predsedniško mesto v društvu za zaščito nemških pisateljev.

— Amerikanski dvoboji. Na cesti Fulmes - Maria - Waldraat na Tirolskem so našli te dni neznanega mrtveca, ki je izvršil samomor s tem, da si je pognal kroglo v srce. Zapustil je pismo, v katerem pravi med drugim: Sem Nemec iz rajha. Sorodnikov nimam. Prosim, da se me pokoplje brez vsakega poizvedovanja. Potni list sem uničil. Motiv mojega samomora je amerikanski dvoboj. Na žepnem robcu je imel samomorilec monogram »A. P.«

— Znamenite slike v Madridu ukradene. Kakor poročajo iz Madrida, so odnesli nepoznani tipi iz stanovanja sina bivšega španskega ministra originalna dela Velasqueza, Tiziana in Van Dycka. Ukradene slike se cenijo na 2 milijonov pezet.

— Starinski dvorec na Angoškem zgorel. Pred nekaj dnevi je zgorel do tal starinski dvorec lorda Dyltha v Standed Resseu. Staroga lorda, ki je ležal težko bolen v postelji, so morali z vrmi spustiti skozi okno. Pri tem

se je vrv utrgala in lord je zadobil težke poškodbe. Dvorec je bil ena od najstarejših zgradb v Angliji. V njem se je nahajalo veliko število redkih in drugih umetnin.

Ljubljana.

1— Dr. Fran Virant ne ordinira od 18. do 28. avgusta 1926.

1— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Od 17. avgusta dalje so vaje za ženski zbor v torek in četrtek ob 20. uri, za moški zbor v sredo in petek ob 20. uri. Prosimo točnosti. — Odbor.

1— Dva nevarna vlomilca pod ključem. Ljubljanska policija je aretirala dva nevarna ptička. Prvi je radi vlovom in tatvin že opetovano kaznovani Janez Možina iz Laverce, ki so ga iskale oblasti že dalje časa radi več vlovom, ki jih je izvršil v Ljubljani in Štepanji vasi. Lopova je zgrabila roka pravice, ko je zapravljaj lahko pridobljeni denar v neki ljubljanski gostilni. Drugi je znani tat koles Janes Bregant iz Smlednika.

OBCNI ZBOR SLAŠČICARJEV.

V pondeljek, dne 16. t. m. se je vršil popoldne ob 2. uri redni občni zbor slaščičarjev, medicarjev in izdelovalcev kandi v prostorih hotela »Štrkelj«.

Občni zbor je otvoril načelnik g. Novotny, ki je pozdravil vse navzoče in delegata iz Maribora g. Pelikana ter zastopnika pomočniškega zbora. Na poziv načelnika so navzoči zborovalci zaklicali pokojinima, za obrtništvo zaslužnima možema, gg. Knezu in Korziki trikrat »Slava!«

Nato je predsednik poročal o poteku zadnjega izrednega občnega zbora, o katerem smo mi že poročali, ki pa ni dosegel zaželjenih uspehov, ker se sušmarji še vedno vtikajo v izključne pravice slaščičarjev.

Sledilo je letno poročilo o zadružnem delovanju v preteklem letu. Zadruga je imela uspeh, da so oblastiva mnogim nepoklicnim izdelovalcem halve odrekale obrtno pravico. Tudi ostalo delovanje zadruge je bilo prav uspešno. Načelnik je nato prečital zapisnik zadnjega občnega zbora ter izrednega občnega zbora. Blagajniško poročilo je podalo ugodno sliko denarnega stanja zadruge. Računski pregledniki so odobrili blagajniško poročilo, nakar so zborovalci soglasno izglasovali odbor absolutorij. Tudi proračun za leto 1926 je bil soglasno sprejet, enako je bilo soglasno sprejeto povišanje zadružnih doklad na 100 Din.

G. Pelikan iz Maribora je kot zvezni načelnik podal svoje poročilo, v katerem je povdarjal, da pripadajo člani slaščičarske obrti k najinteligentnejšim in najbolj umetnostnim obrtnikom. Obrt slaščičarjev temelji na podlagi higijenske čistosti in okusa. Naglašal je potrebo strokovne šole pri nas. V gospodarskem oziru pa ne smemo pozabiti nikakega strankarstva.

Pri točki slučajnosti je načelnik poročal o pomočniških izkušnjah, o obrtniški »Samopomoči«, ter o vprašanju zadružnega tajnika.

G. Golez je kritično presojal delovanje zadruge. G. Novotny in g. Pelikan sta pojasnila vse sporne zadeve.

Občudovati je le naporno delo g. Novotnya, ki izvršuje sam vse delovne funkcije pri ljubljanski zadrugi slaščičarjev v splošno korist te obrti.

Občni zbor je pokazal veliko stanovsko zavest slaščičarskih in medicarskih obrtnikov.

Sport.

Nov svetovni rekord v damskem plavanju. Pri plavalnem mitingu v Stockholmu je napravila gđ. Hazelins v prsnem plavanju na 400 m nov svetovni rekord, ker je preplavala to progo v 6:59.3. Stari rekord je držala mis Geraghty s 7:04.8.

Norveški rekord v metu kopja. Pri lahko-atletskih mojestvstvih v Oslo je vrgel znani norveški metalec Eugen Torp kopje oboje-ročno 109.82 m in postavil deželni rekord.

Štirje Švedi tečejo 800 m pod 1:59. Pri mojestvstvih v Stockholmu so pretekli 4 atleti 800 m v manj kakor 1:59. Prvi je bil Johansson v 1:57.4 — drugi Akerdahl v 1:57.8 — tretji Kraft v 1:58.3 — četrti Eriksson v 1:58.5. Ostali pomembnejši uspehi so: 400 m: pregraje: Mohlin v 58.5 sek. — 5000 m: Adamsson v 15:31.9 — disk: Lüning 40.87 m.

Novi plavalni uspehi. Arne Borg je startal neposredno po svojem prihodu v Stockholm v plavanju na 880 y, ki jih je preplaval v krasnem času 10:44. — Johnny Weissmüller je zboljšal v Minneapolis avtolovni rekord na 220 y na 2:11.4 Martha Norelius je plavala istotam 880 y v 12:47.2, mis Geraghty pa 220 y v 2:39.3.

Naš izvoz sadja.

II.

Pri dobavi sadja in južnih pridelkov na Dunaj in v severna mesta je na prvem mestu Italija. Dovoz iz Italije in preko nje je ogromen. Zgodnji krompir začne že v zimi; razno sočivje in zelenjava, črešnje, hruške, marelice in breskve prihajajo v ogromnih množinah dan za dnem — vse v ličnih količinah iz dežel, vsi enaki. Potem — grozdje. Tudi banane iz zahodne Indije in s Kanarskih otokov dovažajo skoro izključno Italijani. Banane so drag pridelek, danes čez 20 dinarjev kilo na debelo. Vsak grozd banan — 28 do 80 kilogramov — je posebe zapa-

kovan. Na jesen bo zopet ogromen dovoz jabolk iz Trentina in južne Tirolske sploh. Dopisnik v »Edinosti« nam poslavja Tirolece za vzgled. Po pravici! Ogromne so množine plemenitih jabolk, v glavnem le malo vrst. Ali kako je to vse urejeno. Vsi zaboji so enaki. Na zaboju je natiskano, odkod je blago, kaj je v zaboju, vrsta in pa številka I. ali II. za prva in secunda. Prva blago so najdebelejša jabolka, ali vsa enaka, najmanjše pegice ne sme biti, toliko manj, da je kako jabolko le najmanj ranjeno ali le natinjeno. Secunda jabolka so že različne velikosti, toda še vedno popolnoma zdrava. Zaboji I. in II. vzdrijo tudi čez zimo. Jabolka v zabojih s posebnim odznakom pa imajo kakke pegice, grintice, ali so že nekoliko trpela, zato morajo biti takoj prodana. A v dobroti so enaka onim I. in II. Vse to je tako strogo natančno, da kupcu ni treba blaga videti, kajti na zaboju je vse zapisano in to brezpogojno drži. Ogromno gre denarja v Italijo!

Kako se hoče Ogrska zopet uveljaviti na tukajšnjem trgu, sem povedal. Opazujem, da Ogrska zmaga. Dovoze raste dan na dan. Za njo prihajajo Rumuni ali Madjari iz Banata in sosednjih krajev bivše Ogrske. Tudi oni so po večini že predvojni zalagatelji Dunaja, kjer imajo stare trgovske prijatelje. Dovoze raste.

Ali niti enemu Italijanu Madjaru ali Rumunu ne pade v glavo, da bi čakal doma na kupca z Dunaja, da bi zgubil čas in trosil denar za dopisovanje, da bi svoje blago ponujal in zahteval denar naprej itd., — marveč pride z blagom na Dunaj in ga razdeli na Naschmarktu med znane veletržce. Vagon blaga je zjutraj zgodaj na trgu in je tekom dneva prodano, zvečer je denar na mizi! Tako dan za dnem. Da je tako kupčija letos postala pravilo, sem že poročal. Za gotov denar so le tranzitne prodaje, med domačini pa zelo redke, vedno le v večjo korist dunajskega veletržca!

Iz Jugoslavije je glavni izvozni sadež — bosenska in srbijanska češnja. Bosenske češnje imajo prednost in so med vsemi najbolj cenjene, in sicer suhe kakor sveže!

Kupčija s češnjami je, moremo reči, — ogromna. Ima pa tudi že svojo zgodovino in njena pota so že popotoma uglajena, vrejena, udomačena. Naše češnje so šle in gredo še vedno v svet v glavnem preko Dunaja. Med tukajšnjimi veletržci in onimi v Bosni

in Srbiji so že stare zveze, ki segajo do 50 let nazaj; razvile so se marsikje že v ozko prijateljstvo in »likarstvo«. Poznam največjega trgovca s češnjami, ki je edina in izključno njegova trgovina že čez 40 let. Ustlanovitelj te trgovine je živel čez 30 let v Brki, je bil tam 25 let celo občinski svetnik. Ima tri sinove, od katerih eden živi po večini v Jugoslaviji (celo gimnazij je tam dokončal) in vodi nakupovanje, drugi sin je v Rumuniji, tretji pa ima svoj sedež v Londonu, odkoder ima svoje zastopnike v vseh nordijskih deželah. In — vodi izvoz suhih češnje v severne kraje. Leta 1924 so prodali čez 4000 vagonov. Zadovoljujejo se tudi samo s 1000 Din dobička pri vagonu, kajti: die Menge macht's! Kdo naj z njimi tekmuje? Za uvod — vsakoletne kampanje kupujejo tudi sveže češnje, malenkost, samo par sto vagonov.

Poznam drugega veletržca, dobrega Čeha, jako cenjenega na tukajšnjem trgu, ali tudi v vseh krajih Jugoslavije že 35 let. Vsako leto prepotuje Bosno, Srbijo, Banat, Vojvodino, kjer so veseli, ko jih »gazda« obišče in uredi z njimi redno pošiljanje. Dalje poznam slučajno češkega žida, uglednega veletržca s sadjem, ki ima ogromne prostore na tuk. trgu; vagoni mu prihajajo tik pred skladišča. On ima nakupovalnico v Bosni. Trideset let vedno eno in isto! In tako je v vsem skupaj nekaj čez dvajset veletržcev s češnjami.

Za ta izvoz je torej dobro poskrbljeno, kar nam je prinesel čas brez posebne naše zasluge. Tekma s takimi starimi zvezami, ki brezhibno poslujejo čez desetletja, je pa težka in ne svetoval bi nikomur v Sloveniji, da se tu vmes vtika, ker bi se skoro gotovo le opekli.

Neka slovenska tvrdka je menila, da bi mogla prodati na Dunaj par sto vagonov svežih češnje. Najbrže je dobila koga od mnogih srbskih trgovcev, ki bi jej blago poskrbel. Seveda sta s tem že dva prekupca z neobičajnim apetitom na tem blagu. Pa piše svojemu zastopniku na Dunaj: Dobite nam kupca za 20 vagonov, neobvezno, po Din 3.50 franco meja; pol plačila naprej, ostanek ob prevzetju. Tisti trgovci, ki edino bi prišli v poštev za fiksno kupčijo, so s krohotom odgovorili: Brzovajite, da jim mi danes obvezno prodamo 100 vagonov po Din 2.75, tri dni pozneje 40 vagonov celo že po Din 2.50 franco Brčka, kar znaša franco meja izpod 3 Din a plačilo šele po prevzetju. V

slovenskem slučaju niti to še ni gotovo, če bi vagoni sploh odšli, dočim bi v dunajskem slučaju takoj prišli na brzojavno odredbo.

Tako vidite, je na Dunaju izključena kupčija s kakšno novo slovensko tvrdko. Kdor tukaj kupuje na debelo in za gotov denar, ta ima svoje čiste stare zveze in ne pojde z denarjem v Slovenijo ter v naprej štel stotisoče — neznanim ljudem. Ako bi pa kdo prišel, pazite se, ker išče le čukov, ki mu pojdejo na lim in jih pri prvi priliki strahovito obrniti. Poznam takega tiča, ki je lani osleparil slov. izvozno tvrdko za 80.000 dinarjev. Ko je bilo prepoznano, se je spomnila, da sem jaz na Dunaju in me je naprosila, da ji rešim, ako se še da kaj rešiti! Da se je prej spomnila, ne bi bila osleparjena!

Tako je s te vrste izvozom na Dunaj. Ni mi znano, da bi odkod drugod prihajali kupci z gotovino v Slovenijo in tu kupovali bosenske ali srbiske češnje, da se obračajo torej na kovačica namesto na kovača. Hotel sem le pojasniti ožjim rojakom, da si ne delajo nepotrebnega dela brez upa na uspeh, ker vem, da je v Sloveniji ljudi, ki prihajajo na take misli in si delajo načrte v oblake.

S tem seveda ni rečeno, da za Slovence ni kupčije s češnjami. Narobe: je dovolj polja tudi za to, toda — znati je treba. Za podjetne Slovence je tudi tu dela in zaslužka. O tem v zaključnem članku.

A. G.

BORZE.

Zagreb, 16. avgusta. Devize: Newyork ček 56.464 — 56.764, London izplačilo 275.05 — 276.25, ček 275.037 — 276.237, Paris 155.5 — 157.5, Praga izplačilo 167.38 — 168.38, ček isto, Curih izplačilo 1094.8 — 1098.8, ček isto. Milan izplačilo 186.4 — 187.6, Berlin izplačilo 1349.25 — 1353.25, Dunaj 799.25 — 803.25, ček 799.15 — 803.15, Budapešta 0.00793 — 0.00797.

Curih, 16. avgusta. Beograd 9.1125, Newyork 517.50, London 25.15, Pariz 14.05, Berlin 123.20, Dunaj 73.10, Bukarešta 2.38, Sofija 3.74, Budapešta 0.007230, Melan 16.0625, Praga 15.32.

To in ono.

LJUTA BORBA S PLAKATI.

Pred beograjsko mestno hišo so se odigravali te dni ob priliki občinskih volitev zam-

mivi prizori. Bila je to pravcata borba s plakati.

Eden od mestnih uslužbencev je nalepljal agitacijske plakate za oficijelnega radikalnega kandidata. Medtem je prišlo več drugih občinskih uslužbencev, ki so jeli nalepljati agitacijske plakate za kandidate drugih strank. Pri tem je prišlo do prerekanja:

»Kako smeš nalepljati z občinskimi gumi-jem plakate proti predsedniku?«

»Vrag te vzemi! Govorili bomo po volitvah!«

»Vas spode še danes. Dejali vam dobo: vzemite čepico in odite domov. Tu sme biti nalepljena samo lista gospoda Bobića, da veste!«

Od agitacijskih plakatov je posebno zanimiv plakat samostojno demokratske stranke. Nad imenom Miloša Savića je bilo napisano:

»Beogajčani, nedvomno vam je znano, da je naše lepo in slavno mesto, mesto, ki mu gre glede umiranja za tuberkulozo prvenstvo v Evropi.«

Beograd je najbolj nesnažno mesto na Balkanu!

Beograd je najdražje in najbolj neurejeno mesto v naši državi!«

Da je napisal kaj takega ob kaki drugi priliki kak prečanski novinar, bi ga bili gotovo preganjali po tiskovnem zakonu.

Z največjimi črkami je bil tiskan plakat demokratov, ki pravi:

»Kaj so nam vzeli radikali v občini in kaj so nam dali?«

Iz budžeta 300.000.000 na leto so porabili radikali:

105.000.000 za tramvaj in razsvetljavo, kljub temu smo redno v temi in nam primanjkuje tramvajskih voz.

15.000.000 za vodovod, kljub temu smo poleti brez vode.

16.000.000 za čiščenje ulic, kljub temu živimo v mesnagi in smradu.

Protestirajte in glasujte za demokrate in Kumanudijevo listo. Tretja škrinjica!«

: Svetovna produkcija avtomobilov. Po naj-novejših podatkih ameriškega Statističnega urada je sedaj na vsem svetu okrog 25 milijonov avtomobilov. Največ avtomobilov odpade seveda na Ameriko namreč 19.843.000; nato sledi Anglija in Irska z 906.000, Francija s 763.500, Kanada s 719.700, Avstralija z 297.300, Nemčija z 291.900, Belgija s 119.000 in Italija s 108.000 avtomobilov.

Rudyard Kipling:

17

Knjiga o džungli.

»Pol noči hoda je do tja — če gremo z vso hitrostjo,« je dejal Bagheera. Baloo je bil videti jako resen. »Tekel bom tako hitro, kakor le morem,« je dejal skrbno.

»Čakati ne smeva nate. Pridi za nama. Na vso moč morava hiteti — Kaa in jaz.«

»Noge ali brez nog, lahko te dohajam, čeprav imaš štiri,« je dejala Kaa na kratko.

Baloo se je trudil, da bi hitro tekkel, vendar je tako lovil sapo, da je moral kmalu sesti; zaradi tega sta ga pustila, da pride za njima. Bagheera je hitel dalje v diru, kakor se navadno zibljejo panterji. Kaa ni zinila besedice, toda najsi se je Bagheera še tako trudil, orjaški skalnati piton je vedno držal korak z njim. Ko sta dospela do gorske reke, je prišel Bagheera nekoliko naprej, ter jo je preskočil, dočim jo je Kaa morala preplavati, držeč glavo in dva čevlja njenega vratu nad vodo, ampak po ravnem ga je Kaa zopet dohitela.

»Pri zlomljeni ključavnici, ki mi je dala svobodo,« je dejal Bagheera, ko se je pomračilo, »nisi počasna.«

»Lačna sem,« je odvrnila Kaa. »Poleg tega so mi rekile pisane žaba.«

»Črv — zemeljski črv in rumen povrhu.«

»Vseeno. Naprej!« in Kaa je švigala po tleh, našla z nepremičnimi očmi najkrajšo pot in se je držala.

V Mrzlih brlogih opiče ljudstvo sploh ni vzelo v misel Mowglijevih prijateljev. Pripeljale so dečka v propadlo mesto in so bile za trenutek prav zadovoljne same s seboj. Mowgli še nikoli ni bil videl indijskega mesta in dasi je bilo skoraj kup razvalin, se mu je zdelo vseeno čudovito, prekrasno. V davnih časih ga je bil sezidal nek kralj na majhnem griču. Še sedaj si lahko videl sledi kamenite poti, ki je vodila do razpadlih vrat, kjer so se držale zadnje iveri lesa obrabljenih, zarjavelih tečajev. Drevje je zrastle v zidovju in iz njega. Mestno obzidje se je razsulo in je razpadlo in divje ovijalke so visele v košatih visečih šopih z oken stolpov v zidovju.

Vrh griča je stala velika palača brez strehe in mramor po dvoriščih in vodnjakih je bil razpokan ter poln rdečih in zelenih marog; celo kameniti tlak na dvorišču, kjer so bivali kraljevi sloni, je izpodrila trava in mlado drevje. S palače si videl dolge vrste hiš brez strehe, ki so tvorile mesto in so bile podobne satovju, ki ga je napolnjevala temina, na trgu, kjer so se križale štiri ceste, velik kos iz kamna, ki je nekdanj bil malik, jame in jamice ob cestnih vogalih, kjer so nekdanj bili javni vodnjaki, pa razmajane kupole tempeljev, kjer je ob straneh poganjal divji figovec.

Opice so imenovale kraj njihovo mesto in so se delale, kakor da bi zaničevale džungelsko ljudstvo, ker je živelo v gozdu. Ali vendar niso vedele, čemu so

bila poslepja zgrajena in kako naj jih rabijo. Posedale so v krožkih po veži kraljeve posvetovalne dvorane, se praskale, obirale bolhe in se delale kakor da so ljudje, ali pa so letale po hišah brez streh noter in ven, nabirale koščke ometa in stare opeke in jo shranjevale po kotih; kakor bi trenil, pa so pozabile, kam so jih poskrile; začele so kričati v prerivačih se gručah in se pretepali, a so mahoma zopet opustile boj in se igrale po ploščadih kraljevih vrtov, kjer so za zabavo otresale rožne grme in pomaranče, da bi videle, kako pada sadje in cvetje po tleh. Preiskale so vse hodnike in temne predore v palači in neštivilne majhne temne sove. Nikdar pa niso vedele, kaj so bile videli in kaj niso, in so se tako potikale po mestu posamič ali v dveh ali v večjih gručah in zatrjevale druga drugo, da se vedejo kakor ljudje. Pile so iz rup, in ko so skalile vso vodo, so se steple zaradi tega; takoj nato pa so se strnile v gruče in vpile: »Nikogar ni v džungli, ki bi bil tako moder in dober, tako prebrisan, močan in miren kot je Bandar-log.« Nato se je pričel cel dirindaj iznova, dokler se niso naveličale mesta; vrnilo so se nazaj v drevesne vrhove v nadi, da se bo džungelsko ljudstvo vendarle pozanimalo zanje.

Mowgli, ki je bil vzgojen po džungelski postavi, ni razumel tega načina življenja niti mi isto ni bilo všeč. Opice so ga privleklo v Mrzle brloge pozno popoldan; namesto pa, da bi se podale k počitku, kakor bi Mowgli storil po dolgem potovanju, so si podale roke, plesale in prepevale svoje abotne pesmi.

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 10, II. nadstropje.

Uprava „Narodnega Dnevnika“
prodaja
makulturni papir
kg Din 4-50.

Iz vseh evropskih držav dobaja blago
Iz vseh delov sveta prihajajo kupci

na
**11. dunajski mednarodni
velesejem**

od 3. do 12. septembra 1926.

Posebne prireditve: Mednarodna razstava motornih koles. — Sejem za pre-mog. — Tehniške novosti in iznajdbe. — Razstava pohištva s posebnim oddelkom: Oprava za mala stanovanja.

RADIO-VELESEJEM (Sejmska palača, od 3. do 19. septembra 1926).

Nikakega potnega vizuma. S sejmsko izkaz-nico in potnim listom prost prehod v Avstri-jo. Znižane vozne cene na avstrijskih in inozemskih železnicah in na Donavi. — Po-jasnila vseh vrst in sejmske izkaznice za ceno Din 40.— pri Wiener Messe A. G., Wien VII, kakor tudi pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Turjaški trg št. 4; Zveza za tujski promet, Aleksandrova cesta 8; Josip Zidar, Dunajska cesta št. 31.

Kje ste pa Vi?

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.—.

KOKS-ČEBIN
Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Iščem

malo, mirno sobico, tudi na periferiji mesta. Prosim naslove na upravnish-tvo »Nar. Dnevnik«.

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna, postelj-ne mreže, zložljive poste-lje, otomane, dekoracijske patent divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN,

tapetnik

Ljubljana, Krekov trg 7.

Stekleno

strešno opeko imajo stal-no v zalogi Združene ope-karne d. d. v Ljubljani.

Naročajte

„Narod. Dnevnik“.